



LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ S ĮSTAIGŲ KONTROLĖS SKYRIAUS VIRŠININKAS

SPRENDIMAS

DĖL LIETUVOS NACIONALINĖJE MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKOJE DUOMENŲ APIE LEIDINIŲ TIRAŽĄ TIKRINIMO REZULTATŲ

2002 m. vasario 1 d. Nr. SP-5

Vilnius

Įstaigų kontrolės skyriaus viršininkas A. Mačiekus, išnagrinėjęs Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje duomenų apie leidinių tiražą tikrinimo dokumentus.

NUSTATĖ:

Visuomenės informavimo įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje yra reikalavimas kiekviename leidinyje nurodyti jo tiražą, kitus Lietuvos standarto nustatytus leidybinius duomenis ir tarptautinio dokumento standarto numerį (ISBN, ISSN, ISMN), taip pat iki 2001 m. lapkričio mėn. galiojęs Lietuvos standartas (LST) 1219-92 "Knygų leidybinis įforminimas" reikalavo knygos metrikoje nurodyti tiražą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1992-10-09 nutarimu Nr.760, kuris priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos spaudos ir kitų masinės informacijos priemonių įstatymu, įpareigojo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centrą (toliau - Centras) kontroliuoti, kaip leidybiniai standartai taikomi leidyboje. Tačiau Lietuvos Respublikos spaudos ir kitų masinės informacijos priemonių įstatymą pripažinus netekusiu galios bei minėtą standartą nuo 2001 m. lapkričio mėn. paskelbus nebegaliojančiu, nėra institucijos, kuri kontroliuotų ir užtikrintų tiražo nurodymą kiekviename leidinyje, kaip to reikalauja Visuomenės informavimo įstatymas.

Patikrinus šešių atrankos būdu pasirinktų vadovėlių, išleistų 2000-2001 m., antraštinius lapus nustatyta, kad juose leidinių tiražas nėra nurodytas.

Centro direktorės R. Varnienės patvirtintų Standartizacijos ir kompiuterizacijos skyriaus nuostatų 4.2 ir 4.3 punktuose nustatyta, kad skyrius tikrina knygose ir brošiūrose leidybinius duomenis pagal LST 1219-92 reikalavimus, fiksuoja standarto pažeidimus ir apie tai informuoja leidėjus. Už tai nuo 1994-09-20 iki 2001-08-13 buvo atsakinga Standartizacijos ir kompiuterizacijos skyriaus vyr. bibliografė standartams D. Smoriginienė, o nuo 2001-08-13 - L. Slavinskiene. Tikrinimo metu nustatyta, kad leidybinių standartų taikymo leidyboje kontrole nebuvo užtikrinta.

leidėjai ne visada buvo informuojami apie LST 1219-92 pažeidimus, be to, nebuvo nustatyta šio standarto pažeidimų fiksavimo ir leidėjų informavimo tvarka.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1993-07-09 nutarimu Nr. 513 nustato, kad Lietuvoje išleidžiamoms knygoms Tarptautinį standartinį knygos numerį (ISBN) suteikia Centro Nacionalinė ISBN agentūra. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos direktoriaus pavaduotoja ir Centro direktorė R. Varnienė patvirtino ISBN Lietuvos agentūros bendruosius nuostatus, kuriuose numatyti šios agentūros uždaviniai ir funkcijos, vienas iš kurių - diegti ISBN sistemą Respublikoje.

Tikrinimo metu nustatyta, kad nepakankamai reglamentuota Tarptautinio standartinio knygos numerio suteikimo tvarka, nepatvirtinta privaloma standartine paraiškos gauti Tarptautinį standartinį knygos numerį forma, kurioje būtų nurodyti privalomi pateikti duomenys.

Atsižvelgdamas į l.e. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos direktoriaus pareigas A.Plioplio 2002-01-22 paaiškinimą "Dėl leidybos standartų¹" ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 35 straipsniu, [staigų kontrolės skyriaus viršininkas

NUSPRENDĖ:

1. Informuoti Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos direktorių Y. Bulavą apie Centre nustatytus trūkumus ir įpareigoti:

1.1. užtikrinti Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu ir kitų teisės aktų laikymąsi;

1.2. užtikrinti, kad struktūrinių padalinių nuostatuose ir darbuotojų pareiginėse instrukcijose būtų tiksliai nustatytos funkcijos, pareigos ir atsakomybė.

1.3. apie sprendimo vykdymą per vieną mėnesį nuo jo gavimo datos informuoti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolę

2. Įpareigoti Centro direktorę R. Varnienę pašalinti tikrinimo metu nustatytus pažeidimus ir apie sprendimo vykdymą per vieną mėnesį nuo jo gavimo datos informuoti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolę.

3. Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei spręsti klausimą dėl institucijos, atsakingos už tiražo nurodymą leidiniuose, kaip to reikalauja Visuomenės informavimo įstatymas.

Sprendimas per 10 dienų nuo jo gavimo dienos gali būti apskūstas Valstybes kontrolieriui arba jo pavaduotojams.

Sprendimas siunčiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliomalių knygotyros centrui.